

Motion till riksdagen 2021/22:2431

av Eric Palmqvist m.fl. (SD)

Mineralpolitik för en stark gruvnäring

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut.....	2
Motivering	3
Mineralstrategi.....	3
Infrastruktur för gruvnäring.....	4
Energipolitiken	4
SGU och Bergsstaten.....	5
Utbildning.....	5
Forskning och utveckling	5
Prospektering	6
Innovationskritiska metaller	6
Tillståndsprocesser	7
Mineralersättning.....	7
Markägarens rättigheter	8
Differentierade tillsynsavgifter	8
Sanering och efterbehandling	8
Återvinning och avfallshantering	8
Robust och funktionell lagstiftning	9
Uran	9

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att revidera mineralstrategin och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka infrastrukturen kopplad till gruvnäringens behov och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en konkurrenskraftig och stabil energiförsörjning kopplad till gruvnäringens behov och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka förutsättningarna för SGU och Bergsstaten och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att satsa på utbildning kopplad till gruvnäringens behov och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om forskning och utveckling kopplad till gruvnäringens behov och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för ökad prospekteringsvilja och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kartläggning av innovationskritiska metaller och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av regelförenklingar beträffande tillståndsprocesser och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillståndsprövningarna bör utformas så att det tillståndssökande företaget endast har en myndighet som motpart, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändringstillstånd ska vara huvudregel vid ändringsprövningar för miljötillstånd och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över mineralersättningens utformning, nivå och fördelning och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över markägarens rättigheter som fordringsägare när det gäller dennes del av mineralersättningen vid en konkurs och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om differentierade tillsynsavgifter för gruvverksamhet och efterdebitering och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera lagstiftningen om bolagens ansvar för sanering och efterbehandling av mark i samband med avslutad gruvverksamhet och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över de regelverk som reglerar återvinning och återanvändning av metaller och mineral och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en robust och funktionell lagstiftning för gruvnäringen och tillkännager detta för regeringen.

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det återigen ska vara möjligt att ge tillstånd enligt miljöbalken till gruvdrift för att utvinna uran och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska vara möjligt att ge tillstånd till brytning, provbrytning, bearbetning och fysikalisk eller kemisk anrikning av uran för att använda uranets fissila egenskaper och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den svenska gruvnäringen har långa anor, exempelvis påbörjades brytning i det som idag är känt som Falu koppargruva redan under förkristen tid i Sverige och under medeltiden stod den för två tredjedelar av Europas samlade kopparproduktion. Idag innebär högre efterfrågan från tillväxtländer tillsammans med en strävan inom EU att bli mer självförsörjande vad gäller olika malmer och mineral, en långsiktig trend mot högre priser. Gruvnäringen är viktig för Sverige. Behovet av politiska ambitioner på området kan inte underskattas om investeringsviljan och tillväxten inom branschen ska vara stabil över tid. Sverige har dessutom, genom sitt statliga ägande av gruvbolaget LKAB ett ansvar för att skapa goda förutsättningar för branschen. Gruvindustrin präglas av långa investeringshorisonter och inte minst LKAB står inför historiskt stora framtids-satsningar. En högre grad av automation, anläggande av nya huvudnivåer och en övergång från tillverkning av så kallade green pellets till fossilfri järnsvamp är exempel på det statliga gruvbolagets framtidsplaner.

Andra exempel på LKAB:s framtidsplaner är utvinning av innovationskritiska metaller och mineral ur slagghögar och depåer. Det statliga ägandet av LKAB bör kvarstå och staten inta en aktiv roll som ägare i bolaget och målsättningen bör vara att inneha ledartröjan inom sitt område. En sund gruv- och mineralpolitik tryggar således inte bara svenska arbetstillfällena och därmed välfärd utan garanterar också avkastning till staten. Vår uppfattning är att gruvindustrins vikt för Sverige som exportberoende industrination inte nog kan belysas. Vi anser att ett helhetsgrepp om den politik som styr näringens förutsättningar måste tas. Med vår gruvvänliga politik öppnar vi exempelvis upp för en ökad prospektering och brytning genom förenklade tillståndsprocesser. Då merparten av våra förslag syftar till att stärka branschen som helhet är det också rimligt att anta att större överskott kommer att genereras, vilket torde skapa förutsättningar för ökade ersättningar till såväl berörda markägare som staten utan att ha en negativ inverkan på svensk gruvindustris konkurrenskraft.

Mineralstrategi

I en värld med ökande befolkning och där stora befolkningsgrupper tar sig ur fattigdom ökar efterfrågan på produkter som förutsätter tillgång på metaller och mineral. Även om teknikerna att återvinna och återanvända produkter tillverkade av metall går framåt kvarstår det faktum att efterfrågan efter jungfruligt material kommer att öka. Omställningen till ny och fossilfri teknik påskyndar också detta, då nya mineral som förekommer på andra platser än där gruvdrift sker idag måste brytas för att möjliggöra omställningen. Samtidigt uppstår intressekonflikter mellan gruvnäringen och

exempelvis jord- och skogsbruket, turistnäringen och andra markägare varför det är av vikt att klargöra vilka intressen som är tyngst vägande och skall ges företräde. År 2013 antogs en mineralstrategi, som sedan reviderades år 2015, vilket är positivt utifrån de intressekonflikter och utmaningar som nämns ovan. Däremot kan nu konstateras att prospekteringstakten minskat och att det geopolitiska läget försvårats sedan dess. Sverige har dessutom tappat i internationellt anseende som gruvnation i Fraser Institutes ranking över hur attraktiva olika länder är att göra gruvrelaterade investeringar i och inga nya gruvor har etablerats i Sverige under mycket lång tid. Detta tillsammans med det faktum att nya tekniker medför en växande efterfrågan efter metaller och mineral vi tidigare saknar tradition av att bryta innebär att det föreligger ett behov av att revidera den befintliga mineralstrategin eller utarbeta en ny.

Infrastruktur för gruvnäring

En av grundförutsättningarna för Sveriges tunga industri, dit gruvindustrin hör, är en fungerande infrastruktur då produktionen av många svenska råvaror och produkter ligger långt ifrån marknaderna. Vad malmbrytning beträffar ligger verksamheten dessutom oftast i norra Sveriges inland, långt ifrån kontinenten. Valfungerande transportsystem är därför helt centrala för att Sverige ska kunna vara med och konkurrera på världsmarknaden. Gruvindustrin är i starkt behov av säkra och tillförlitliga vägtransporter för att behovet av exempelvis maskindelar, bränsle, förbrukningsmateriel och kompetensförsörjning skall kunna säkerställas.

Även om malmtransporter på vissa håll till viss del sker med lastbil medför malmens vikt per volymenhet att järnväg och fartygstransport utgör de primära transportslagen för att kunna transportera de volymer som krävs för att nå lönsamhet i produktionen. Svensk järnvägsinfrastruktur uppvisar idag emellertid stora brister i såväl standard som underhåll. Fel på växlar och i kontaktledningarna får stora driftstörningar till följd. Störningar uppkommer både som en konsekvens av varma somrardagar som av snö och kyla. Med anledning av detta menar vi att det är viktigt att särskilt betona den tunga industrins transportbehov i samband med framtida infrastrukturplanering. Betydelsen av satsningar syftande till att skapa och upprätthålla ett robust järnvägssystem kan inte nog betonas.

Energipolitiken

Svensk basindustri, där gruvnäringen ingår, är starkt beroende av en stabil och säker tillgång på el. I synnerhet i ett läge där man från politiskt håll förväntas att ställa om till en i högre grad elektrifierad produktion samtidigt som konkurrens sker på råvarubörser med producenter i nationer som inte har samma krav på kostsamma omställningar som i Sverige. Därför är det ett stort orosmoln för gruvnäringen hur svensk politik riktas in på att byta ut det som fungerat i decennier mot kostnadsdrivande och opålitlig väderberoende elproduktion. Svensk gruvnäringens produkter går till stor del på export och näringen är därmed starkt beroende av goda villkor relativt konkurrerande företag på världsmarknaden. Vi har i olika sammanhang presenterat vår verklighetsförankrade och välfärdsinriktade energipolitik som bygger vidare på den energimix med huvudsakligen vatten- och kärnkraft som tjänat Sverige väl. Subventioner och skattelättnader till exempelvis väderberoende energilag är negativt. Detta eftersom det snedvrider

energimarknaden och grusar möjligheterna till ett robust energisystem. För gruvnäringens villkor kan inte nog betonas vikten av en sund och genomtänkt energipolitik. En verklighetsfrånvärd energipolitik som resulterar i en kostnadsdrivande och opålitlig väderberoende elproduktion utgör ett direkt och påtagligt hot gentemot Sveriges tunga industri.

SGU och Bergsstaten

SGU är den myndighet i Sverige som har till uppgift att tillhandahålla geologisk information för samhällets behov på kort och lång sikt. Myndigheten hanterar frågor om berg, jord och grundvatten och beslutar i ärenden som rör bl.a. minerallagen. Myndigheten skall också ha ett tydligt uppdrag att tillhandahålla och kommunicera saklig information och kunskap om prospektering och gruvdrift till allmänheten. Bergsstaten är en avdelning inom SGU som handlägger och beslutar i ärenden som rör prospektering och utvinning av mineral. Då nya mineral eftersöks i allt högre grad och på platser i landet där det saknas en tradition av gruvdrift ställs allt högre krav på myndigheten att såväl förmå att tillhandahålla relevant och saklig information som att hantera tillståndprocesser i sig. Myndigheten har också till uppgift att bistå med sakkunskap i sådana rättsliga tvister som uppstår kring tillståndsgivning, vilket är resurskrävande för en relativt liten myndighet. Det är därför viktigt att underlätta och stärka förutsättningarna för SGU och Bergsstaten för att kunna möta de utmaningar som hanteringen av en ökad efterfrågan av mineral och metaller medför samt de intressekonflikter som kan uppstå.

Utbildning

Det behövs satsningar på utbildningar kopplade till gruvnäringen. Den tid då näringen präglades av en hög grad manuella arbetstillfällen som utfördes av personal med låg utbildning är förbi. Branschens rekryteringsbehov spänner från högkvalificerade akademiker från universitet och högskolor till specialister inom bergarbete och maskinoperatörer från KY- och APL-utbildningar. Utbildningssatsningarna inom för branschen relevanta områden bör således stärkas för att möta näringens behov. Målsättningen bör vara att öka antalet utbildningsplatser med inriktning mot gruv- och mineralverksamhet. Där det är möjligt bör sådan utbildning också förläggas nära de orter där gruvnäringen bedrivs. Detta för att dels motverka ytterligare urbanisering, dels att tillskapa fler arbetstillfällen på dessa orter i Sveriges glesbygd och dels för att skapa förutsättningar för en högre grad av arbetsplatsförlagd praktik och samverkan mellan utbildare och företag. Detta är fullt möjligt genom utnyttjande av de moderna digitala verktyg som finns att tillgå för att bedriva exempelvis distansutbildning.

Forskning och utveckling

Sverige har en stark ställning som modern gruvnation. En förutsättning för att vi fortsatt ska kunna hävda oss som en ledande gruvnation är att vi kontinuerligt och målmedvetet bedriver forskning och utveckling inom områden som har bäring på gruvindustrin och dess utveckling. Då näringen, inte minst tack vare de värdekedjor den genererar, har stor betydelse för Sverige menar vi att staten över tid ska avsätta mer resurser för grundforskning och tillämpad forskning med målsättning att stärka svensk gruvindustris

ställning i en internationell kontext. Exempel på sådana forskningsområden är geovetenskap, geofysik, geokemi och projekt som syftar till hållbar och effektiv gruvbrytning. Regeringen bör föra en nära dialog med såväl gruvindustrin som SGU och Bergsstaten inför att medel avsätts för forskning och utveckling i syfte att uppnå största möjliga nytta.

Prospektering

En absolut förutsättning för att brytvärda mineraliseringar skall hittas är att det bedrivs prospektering. Prospekteringsviljan ger en tydlig indikation på hur gruvindustrin kommer att må om ett eller ett par decennier. Prospektering, efter såväl basmetaller som exempelvis järn och koppar som nya och innovationskritiska metaller och mineral, är en förutsättning för att vi ska kunna hävda oss som gruvnation även i framtiden. Vi ser med oro på det faktum att prospekteringsviljan sjunker kraftigt i Sverige. Trenden har varit nedåtgående i flera år, vilket anses bero på en tilltagande osäkerhet kring huruvida intressanta fynd kan leda till framtida bearbetningskoncessioner eller inte.

Vi noterar att den negativa trenden gäller såväl för stora som små företag men även för så kallade privata prospektörer som idag upplever sig mer motarbetade än någonsin.

Prospektering sker på flera sätt men sammantaget är omgivningspåverkan av prospektering oftast knappt märkbar. Syftet med prospektering är att på ett varsamt sätt kartlägga intressanta mineraliseringar. Vi menar att det därför är önskvärt att staten tar ett tydligare ansvar för att öka prospekteringsviljan. Regeringen bör skyndsamt och målmedvetet se över och revidera sådana regelverk som hämmar prospekteringsviljan. Samtidigt bör SGU ges i uppdrag att presentera nya incitament för att främja en ökad kartläggning av Sveriges mineraliseringar med inspiration hämtad från ”mineraljakten” som genomförts tidigare.

Innovationskritiska metaller

Det är positivt att SGU kartlägger förekomsten av innovationskritiska mineraler som exempelvis kobolt, litium och vanadin i berggrunden. Dessa och andra så kallade innovationskritiska mineral krävs för att tillverka mobiltelefoner, elbilsbatterier och produkter för sol- och vindkraft och de är nyckelkomponenter i omställningen till ett i allt högre grad elektrifierat samhälle. Samtidigt som efterfrågan kraftigt ökar har de etablerade svenska gruvbolagen Boliden, LKAB och Lundin Mining, ingen tradition av att prospektera och bryta dessa mineral. Istället är det de juniora bolagen som gör det. Trots förekomst av dessa mineral i vår berggrund är vi idag i hög grad beroende av import av dessa mineral från nationer där brytningen sker med tveksamma metoder ur såväl etisk som miljösynpunkt. Korrupktion, barnarbete och så kallad land grabbing, där tillskansande av äganderätt till mark sker utan juridisk giltig åtkomst är inte sällan förekommande. Därför framhålls från EU-håll vikten av att vi inom Europa strävar efter en högre självförsörjningsgrad.

Tillståndsprocesser

De juniora bolagen är mer beroende av riskkapital och känsliga för osäkerheter fram till gruvdriftstart än de större bolagen som har en annan uthållighet genom sitt kassaflöde

från befintliga gruvor i drift. Enligt rapporten ”Hur kan staten främja investeringar i utvinning av innovationskritiska metaller och mineral” från Tillväxtanalys framhålls det att juniora bolag helst ser ett tidigt avslag i tillståndsprocessen för en potentiell gruva så att kapitalet kan arbeta vidare någon annanstans. Många företag vittnar emellertid om att dagens tillståndsprocesser är segdragna samtidigt som de präglas av godtycke och brist på transparens. En uppfattning är att utfallet inte går att förutse eller påverka oavsett hur omfattande underlag det sökande företaget presenterar. På såväl kort som lång sikt riskerar detta att försämra Sveriges attraktivitet på den globala gruvmarknaden.

Vi ser ett behov av en nyordning i hanteringen av tillståndsprövningarna. Målsättningen ska vara att det tillståndssökande företaget har en enda motpart, exempelvis berörd länsstyrelse, som koordinerar tillståndsprocessen och för statens talan och att den i sin tur svarar för att inhämta övriga myndigheters synpunkter i de frågor de ansvarar för. Inom branschen är en sådan ordning benämnd som ett One stop shop-förfarande. Vidare föreslår vi att ändringstillstånd ska vara huvudregel i processer som rör miljö-tillstånd istället för att, vilket är vanligt idag, miljöpröva hela den befintliga verksamheten då en expansion ska ske.

Regeringen bör få i uppdrag att ta ett samlat grepp om de tillståndsprocesser som reglerar prospektering och gruvetableringar. Regeringen bör också ges i uppdrag att särskilt understryka främjandeuppdraget i sina instruktioner till berörda myndigheter. Regeringen bör utifrån slutsatserna av de utredningar man tillsatt återkomma till riksdagen med förslag till sådana regelförenklingar som syftar till att stärka Sverige som gruvnation. De tillståndsprocesser som reglerar gruvnäringen är omfattande och komplexa. De är också i vissa delar de samma som, eller snarlika, de tillståndsprocesser som reglerar andra näringar. Vi ser, utifrån näringslivets återkommande problem-beskrivningar ett behov av ett omfattande reformarbete rörande tillståndsprocesserna. Vi har i denna motion brutit ut några av våra viktigaste förslag på området men vill i övrigt hänvisa till vår kommittémotion om tillståndsprocesser.

Mineralersättning

Sverige har rikliga förekomster av mineral och vi betraktar i grunden detta som svenska folkets tillgångar. Förutom att gruvnäringen ger upphov till såväl arbetstillfällen som viktiga värdekedjor menar vi att det är rimligt att en del av värdet av de utvunna tillgångarna kommer staten och dess medborgare till del, vilket sker genom uttag av en mineralavgift. Nuvarande mineralersättning uppgår till två promille av det beräknade värdet av mängden bruten mineral och betalas under hela gruvans livslängd. Av detta tillfaller tre fjärdedelar berörd fastighetsägare och en fjärdedel tillfaller staten. I en internationell kontext kan den svenska mineralavgiften anses vara låg samtidigt som mineralavgiften skall betraktas som en del av de samlade skatter och avgifter som tas ut från gruvföretagen för att inte bli missvisande.

Förekomsten av och storleken på ersättningar eller royalties av olika slag är en viktig beslutsparameter vid investeringar i prospekterings- och gruvverksamhet. Det är den samlade kostnadsbilden för gruvproduktion där alla delar räknas in (produktions-kostnader, skatter, avgifter mm) som styr om svensk gruvnäring kan konkurrera på den globala marknaden. Om Sverige vill behålla och utveckla gruvnäringen behöver konsekvenserna av förändringar i skatter och avgifter noga analyseras. Mineral-ersättningen bör vara på en nivå som inte hindrar nya investeringar i prospektering och gruvverksamhet. Samtidigt bör den garantera en rimlig avkastning till såväl mark-

/fastighetsägare som staten. Detta är viktigt, inte minst, för att öka den sociala acceptansen för näringen som sådan. Sammantaget menar vi att mineralersättningens utformning, nivåer och fördelning behöver ses över.

Markägarens rättigheter

Gruvbrytning medför alltid en påverkan på miljön och att olika samhällsintressen ställs mot varandra. En gruvetablering innebär inte sällan att den enskildes äganderätt ställs mot en annan övergripande nytta. Som ett led i att kompensera markägaren för denna form av intrång utgår en mineralersättning av vilken tre fjärdedelar tillfaller markägaren och en fjärdedel tillfaller staten. Mineralersättningen är idag inte en prioriterad fordran vid en eventuell konkurs. Detta förhållande kan få till följd att en markägare vars ägor kraftigt påverkats av gruvbrytning kan drabbas hårt ekonomiskt om det gruvföretag som verkar på dennes mark försätts i konkurs. Vi menar att det är rimligt att stärka markägarens rätt till ersättning vid en eventuell konkurs och detta kan lämpligen uppnås genom att tillse att markägarens del av mineralersättningen framgent betraktas som en prioriterad fordran.

Differentierade tillsynsavgifter

Gruvnäringen betalar varje år avgifter för att finansiera prövningsprocesser och tillsyn. Under våren 2015 beslutade regeringen att höja tillsynsavgifterna med 50 procent för att de i större utsträckning ska täcka statens utgifter. En höjning av avgiften för tillsyn, oavsett storlek, slår mycket hårdare mot en liten verksamhet än mot en stor och reflekterar inte alltid de faktiska kostnader som tillsynen innebär. Vi förespråkar en differentiering av avgifter för tillsyn på ett sätt som tar större hänsyn till verksamhetens omfattning och bättre speglar statens faktiska kostnader för utförd tillsynsarbete. Vidare menar vi att tillsynsavgifter först skall tas ut efter utförd tillsyn.

Sanering och efterbehandling

Industriverksamhet i allmänhet och gruvindustri i synnerhet medför ingrepp i naturen. Sådana ingrepp orsakade av mineralutvinning ska efterbehandlas till en god miljöstandard när gruvbrytningen har upphört, vilket bland annat kan medföra kostsamma marksaneringsinsatser. En variant som vi förordar är att bearbetningskoncessionen villkoras med att koncessionsinnehavaren löpande avsätter medel som ska kunna täcka de sanerings- och återställningskostnader som bedöms återstå då verksamheten är avslutad.

Återvinning och avfallshantering

Vi har ett moraliskt och etiskt ansvar att tillvarata de metaller och mineral vi en gång brutit ur marken. En ökad kunskap och förmåga till materialåtervinning kan vara positivt ur såväl miljösynpunkt som ur ett företagsekonomiskt hänseende. Modern forskning pekar på att stora möjligheter till en ökad grad av materialåtervinning inom gruvnäringen föreligger. Idag är det emellertid i många fall inte lönsamt för företagen att återvinna material ur exempelvis slagghögar trots att tekniker för att återvinna en rad

olika metaller och mineral finns. Vi menar att företag som ligger i framkant inom detta område måste främjas. Även om återvinning och utvinning av råvara ur tidigare deponier inte kommer kunna ersätta behovet av att bryta jungfruligt material betraktar vi detta som ett mycket viktigt komplement till vår råvaruförsörjning. Vi föreslår därför att de regelverk som reglerar möjligheten till en effektiv återvinning och tillståndsgivningar för utvinning ur exempelvis slagghögar och deponier måste genomlysas i syfte att förbättra möjligheterna att ta tillvara de metaller och mineral som redan brutits ur marken.

Robust och funktionell lagstiftning

Coronabrottet år 2020 har haft stor inverkan på många näringar och även om gruvnäringen inte är hårdast drabbad har de negativa effekterna inte uteblivit. Hårdast drabbade var de riskkapitalberoende prospekteringsföretagen som i vissa fall tvingades att pausa sin verksamhet. Då tidigare utformning av minerallagen inte medgav att prospektering avbröts eller pausades riskerade således dessa företag att förlora sina undersökningstillstånd som en konsekvens av coronapandemin. Denna problematik adresserades och i juni år 2020 bifölls näringsutskottets betänkande 2019/20:20 ”Förlängd giltighetstid för undersökningstillstånd” och ytterligare ett beslut i samma riktning togs i februari 2021 när näringsutskottets betänkande 2020/21:NU9 bifölls.

Besluten minskade kraftigt risken för att den pågående coronapandemin ska leda till en rad återkallade undersökningstillstånd och möjliga konkurser inom branschen. Dessa beslut var bra och belyser behovet av att genomlysas befintlig lagstiftning utifrån potentiella hot och kriser så att lagstiftningen är robust och funktionell även då det oförutsedda inträffar. Därför vore det klokt att utreda och säkerställa att de lagar som reglerar gruvnäringen är utformade på ett sådant sätt att de är funktionella och fyller sitt syfte även under större nationella och internationella kriser.

Uran

Det införda förbudet mot uranbrytning riskerar att ge en negativ bild av Sverige som gruvnation. Det skapar även en politisk osäkerhet för de företag som redan är etablerade här samt äventyrar potentiella etableringar som Sverige inte är betjänt av på något sätt. Uran är mycket vanligt förekommande tillsammans med sällsynta och innovationskritiska jordartsmetaller, så pass vanligt att uran ofta används som ledmetall för att lokalisera dessa. Innovationskritiska metaller används bland annat vid batteritillverkning, så kallade batterimetaller. Förbudet mot utvinning av uran försvårar allvarligt möjligheterna att prospektera och utvinna sådana metaller. Då den föregående riksdagsmajoriteten inte närmare motiverade sitt beslut att förbjuda uranbrytning är det uppenbart att starka ideologiska motiv låg till grund för beslutet. Den rimliga positionen för ett kärnkraftsland är den som lagstiftningen tidigare byggde på, att under kontrollerade former tillåta prospektering och brytning av uran. Därför är det av vikt att riksdagen ska ge regeringen i uppdrag att återkomma med förslag där det återigen ska vara möjligt att ge tillstånd enligt miljöbalken till gruvdrift för att utvinna uran. Vidare ska det vara möjligt att ge tillstånd till brytning, provbrytning, bearbetning och fysikalisk eller kemisk anrikning av uran för att använda uranets fissila egenskaper.

Eric Palmqvist (SD)

Tobias Andersson (SD)

Mattias Bäckström Johansson (SD)

Josef Fransson (SD)